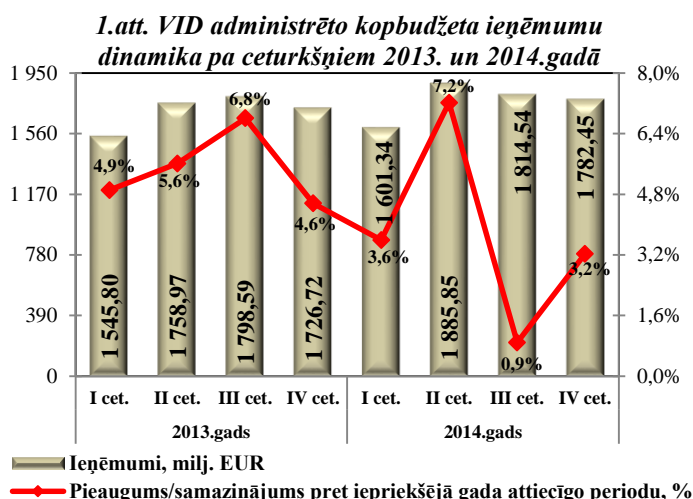

Informatīvais ziņojums

“Par Likuma par budžetu un finanšu vadību 31.panta trešās daļas izpildi” par 2014.gadu

1. Valsts ieņēmumu dienesta administrētie budžeta ieņēmumi 2014.gadā

VID administrētie kopbudžeta ieņēmumi 2014.gadā ir 7,08 miljardi EUR, kas ir par 0,01 miljardu EUR jeb 0,2 % mazāk nekā plānots.

Salīdzinot ar 2013.gadu, ieņēmumi pieauguši par 0,25 miljardiem EUR jeb 3,7 %. VID administrēto kopbudžeta ieņēmumu pieaugums skaidrojams kā ar Latvijas tautsaimniecības izaugsmi, tā arī ar VID nodokļu administrēšanas pasākumu efektivitātes paaugstināšanos.

1.tabula

VID administrētie budžeta ieņēmumi 2014.gadā, salīdzinot ar 2013.gada ieņēmumiem un 2014.gada plānu

Ieņēmumu veidi	2014.gada ieņēmumu plāns (milj. EUR)	Ieņēmumi (milj. EUR)		Izmaiņas (2014.g.-2013.g.)		2014.gada ieņēmumu plāna izpilde	
		2013.gadā	2014.gadā	milj. EUR	%	milj. EUR	%
Nodokļu ieņēmumi	6 730,02	6 439,91	6 735,96	296,05	4,6	5,95	100,1
Ieņēmumi no juridisko personu ienākuma nodokļa	403,94	362,49	354,84	-7,65	-2,1	-49,10	87,8
Pievienotās vērtības nodoklis	1 779,93	1 666,80	1 803,71	136,91	8,2	23,78	101,3
Akcīzes nodoklis	746,55	730,94	748,60	17,65	2,4	2,04	100,3
Sociālās apdrošināšanas iemaksas	2 223,69	2 176,83	2 230,68	53,85	2,5	6,99	100,3
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	1 361,89	1 330,12	1 388,58	58,46	4,4	26,69	102,0
Dabas resursu nodoklis	22,74	19,08	20,10	1,02	5,4	-2,64	88,4
Muitas nodoklis	29,74	27,57	35,64	8,07	29,3	5,90	119,8
Azartspēļu un izložu nodoklis	23,93	22,37	23,19	0,82	3,7	-0,74	96,9
Vieglo automobiļu un motociklu nodoklis	10,53	9,92	11,19	1,27	12,8	0,66	106,3
Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodoklis	74,13	71,95	73,50	1,55	2,2	-0,63	99,2
Uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis	18,78	20,80	19,21	-1,58	-7,6	0,43	102,3
Elektroenerģijas nodoklis	1,34	1,02	1,74	0,72	70,1	0,40	130,0
Subsidētās elektroenerģijas nodoklis	32,81		24,98	24,98		-7,83	76,1
Nenodokļu ieņēmumi	366,58	390,18	348,22	-41,96	-10,8	-18,36	95,0
Valsts nodevas un kancelejas nodevas	154,68	135,49	146,30	10,81	8,0	-8,38	94,6
Naudas sodi un sankcijas	21,56	21,05	22,15	1,10	5,2	0,59	102,7
Ieņēmumi no Latvijas Bankas maksājuma	3,20	7,25	8,85	1,60	22,1	5,65	
Ieņēmumi no dividendēm (ieņēmumi no valsts (pašvaldību) kapitāla izmantošanas)	145,73	166,93	138,01	-28,92	-17,3	-7,73	94,7
Pārējie nenodokļu ieņēmumi	41,41	59,46	32,92	-26,54	-44,6	-8,49	79,5
Kopā	7 096,60	6 830,09	7 084,18	254,09	3,7	-12,42	99,8

VID administrētie **nodokļu ieņēmumi** 2014.gadā ir 6,74 miljardi EUR (95,1 % no kopējiem VID administrētiem kopbudžeta ieņēmumiem), kas ir par 0,1 % vairāk nekā plānots un par 4,6 % vairāk nekā 2013.gadā. Nodokļu ieņēmumu pieaugumu galvenokārt nodrošināja pievienotās vērtības nodokļa, iedzīvotāju ienākuma nodokļa un sociālās apdrošināšanas iemaksu ieņēmumi.

Nenodokļu ieņēmumi 2014.gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, samazinājušies par 41,96 milj. EUR jeb 10,8 %, līdz 2014.gada ieņēmumu plāna izpildei pietrūka 18,36 milj. EUR jeb 5,0 % (skatīt 1.tabulu). Nenodokļu ieņēmumu samazinājums skaidrojams ar ieņēmumu no dividendēm (ieņēmumu no valsts (pašvaldību) kapitāla izmantošanas) un pārējo nenodokļu ieņēmumu samazinājumu. Kā ieņēmumu no dividendēm, tā arī pārējo nenodokļu ieņēmumu samazinājums bija plānots, pieņemot budžetu 2014.gadam, bet ne tik lielā apmērā.

Latvijas tautsaimniecības izaugsme 2014.gadā atspoguļojas visos galvenajos ekonomiskajos rādītājos.

2.tabula

Galvenie ekonomiskie rādītāji¹

<i>Rādītāji</i>	Pieaugums pret iepriekšējo gadu	
	2013.gadā	2014.gadā
Iekšzemes kopprodukts faktiskajās cenās	+5,3%	+3,6%
Eksports faktiskajās cenās	+1,5%	+2,3%
Imports faktiskajās cenās	+1,0%	+0,2%
Mazumtirdzniecības uzņēmumu apgrozījums faktiskajās cenās	+3,3%	+3,0%
Patēriņa cenu līmenis (vidēji 12 mēnešos pret iepriekšējiem 12 mēnešiem)	+0,0%	+0,6%

VID administrēto budžeta ieņēmumu 2014.gada plāns tika noteikts ņemot vērā prognozējamās tautsaimniecības attīstības tendences, privātā patēriņa pieaugumu, kā arī pieņemtās izmaiņas normatīvajos aktos, piemēram, no 2014.gada 1.janvāra:

- iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojuma apmērs par apgādībā esošu personu palielināts no 113,83 EUR (80 latiem) līdz 165 EUR mēnesī un neapliekamais minimums palielināts no 64,03 EUR (45 latiem) līdz 75 EUR mēnesī;
- minimālā darba alga palielināta no 284,57 EUR (200 latiem) līdz 320 EUR;
- valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu likme samazināta no 35,09 % līdz 34,09 % (darba devējiem no 24,09 % līdz 23,59 %, darba ņēmējiem no 11 % līdz 10,5 %);
- noteikts sociālo iemaksu objekta maksimālais apmērs (2014.gadā – 46 400 EUR);
- paplašināts ar patentmaksu apliekamo profesiju loks, kā arī ieviests jauns patentmaksas veids – samazinātā patentmaksā;
- palielinātas atsevišķu nodokļu likmes, piemēram, akcīzes nodokļa likmes visiem tabakas izstrādājumiem un naftas gāzei;

¹ Centrālās statistikas pārvaldes dati (14.09.2015.)

- paplašināts ar dabas resursu nodokli apliekamo preču un pakalpojumu klāsts, kā arī paaugstinātas esošās dabas resursu nodokļa likmes;
- ieviests subsidētās elektroenerģijas nodoklis, kura mērķis ir ierobežot elektroenerģijas kopējās cenas pieaugumu.

Uzņēmumu ienākuma nodokļa ieņēmumi 2014.gadā ir 354,83 milj. EUR, t.sk. 2,10 milj. EUR ir uzņēmumu ienākuma nodokļa daļa, kas ieskaitīta sadalot mikrouzņēmumu nodokļa ieņēmumus. Salīdzinot ar 2013.gadu, ieņēmumi samazinājušies par 7,65 milj. EUR jeb 2,1 %, kas skaidrojams gan ar iemaksu samazināšanos, gan atmaksu palielināšanos. Ņemot vērā, ka ieņēmumi 2014.gadam tika plānoti ar pieaugumu, salīdzinot ar 2013.gadu, tad ieņēmumu samazināšanās negatīvi ietekmē arī uzņēmumu ienākuma nodokļa ieņēmumu plāna izpildi. Uzņēmumu ienākuma nodokļa ieņēmumu plāns 2014.gadam izpildīts par 87,8 %.

Pārskaitītā daļa no mikrouzņēmumu nodokļa 2014.gadā, salīdzinot ar pagājušā gada attiecīgo periodu, palielinājusies par 0,43 milj. EUR jeb 25,9 %.

Pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumi 2014.gadā ir 1,80 miljardi EUR, kas ir par 0,14 miljardiem EUR jeb 8,2 % vairāk nekā 2013.gadā. Ieņēmumu pieaugums skaidrojams kā ar veikto nodokļa iemaksu palielināšanos, tā arī ar pievienotās vērtības nodokļa atmaksu samazināšanos.

Pievienotās vērtības nodokļa 2014.gada ieņēmumu plāns izpildīts par 101,3 %.

Akcīzes nodokļa ieņēmumi 2014.gadā ir 748,60 milj. EUR, kas ir par 17,65 milj. EUR jeb 2,4 % vairāk nekā 2013.gadā (skatīt 18.attēlu) un palielinājumu galvenokārt nodrošināja akcīzes nodokļa ieņēmumi no lielākajām akcīzes preču grupām – tabakas izstrādājumiem un naftas produktiem. Savukārt akcīzes nodokļa ieņēmumu samazinājums 2014.gadā, salīdzinot ar 2013.gadu, ir ieņēmumiem par alkoholiskajiem dzērieniem un dabasgāzi.

Akcīzes nodokļa ieņēmumu plāns 2014.gadam izpildīts par 100,3 %.

Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu ieņēmumi 2014.gadā ir 2 230,67 milj. EUR, t.sk. 33,20 milj. EUR ir valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu daļa, kas ieskaitīta sadalot mikrouzņēmumu nodokļa ieņēmumus, un 0,26 milj. EUR – patentmaksas. Salīdzinot ar 2013.gadu, ieņēmumi palielinājušies par 53,84 milj. EUR jeb 2,5 %, t.sk. sadalītie mikrouzņēmumu nodokļa ieņēmumi palielinājušies par 6,85 milj. EUR jeb 26,0 %.

Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas ieņēmumu ziņā ir lielākais nodoklis un ieņēmumu pieaugums ir saistīts kā ar darba ņēmēju skaita pieaugumu, tā arī ar nodarbināto personu ienākumu palielināšanos.

Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu ieņēmumu plāns 2014.gadam izpildīts par 100,3 %.

Jāatzīmē, ka valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu ieņēmumu apmēru ietekmēja gan Latvijas pievienošanās eirozonai ar 2014.gada 1.janvāri, kā rezultātā nodokļu maksātāji 2014.gada janvāra maksājumus veica vēl latos 2013.gada decembrī, gan likmes samazinājums ar 2014.gada 1.janvāri par vienu procentpunktu un minimālās darba algas pieaugums.

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi 2014.gadā ir 1 388,58 milj. EUR, t.sk. 15,73 milj. EUR ir iedzīvotāju ienākuma nodokļa daļa, kas ieskaitīta sadalot

mikrouzņēmumu nodokļa ieņēmumus un 0,13 milj. EUR – patentmaksas. Salīdzinot ar 2013.gadu, ieņēmumi palielinājušies par 58,46 milj. EUR jeb 4,4 % (skatīt 26.attēlu), t.sk. sadalītā mikrouzņēmumu nodokļa ieņēmumi palielinājušies par 3,25 milj. EUR jeb 26,0 %.

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumu pieaugums skaidrojams ar tautsaimniecībā nodarbināto skaita, to ienākumu apmēra, kā arī citu ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamo ienākumu palielināšanos.

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumu plāns 2014.gadam izpildīts par 102,0 %.

2. Likumos noteiktie nodokļu atvieglojumi

Jāatzīmē, ka VID apkopotā informācija par likumos noteiktajiem nodokļu atvieglojumiem un atlaidēm var mainīties atbilstoši nodokļu maksātāju iesniegtajiem deklarāciju, paziņojumu un pārskatu precizējumiem, ko nosaka likuma “Par nodokļiem un nodevām” 16.pants, paredzot nodokļu maksātājiem iespēju iesniegt nodokļu administrācijai iesniegumu par deklarācijas labojumu vai nodokļu (ar nodokli apliekamā objekta) aprēķina precizējumu triju gadu laikā pēc konkrētajos likumos noteiktā maksāšanas termiņa.

2.1. Uzņēmumu ienākuma nodoklis

Saskaņā ar uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarāciju datiem, aprēķinātās uzņēmumu ienākuma nodokļa atlaides 2014.taksācijas gadā ir 37,31 milj. EUR, kas ir par 0,26 milj. EUR jeb 0,7 % mazāk nekā tika aprēķināts 2013.taksācijas gadā.

3.tabula

Nodokļu maksātāju iesniegto uzņēmumu ienākuma nodokļa 2013. un 2014.taksācijas gada deklarāciju rindu apkopojums, tūkst. EUR²

Nodokļa atlaides	Aprēķinātā nodokļa atlaižu summa		Izmaiņas (2014.g. - 2013.g.)	
	2013.gadā	2014.gadā	tūkst. EUR	%
Nodokļa atlaide par ārvalstīs samaksāto nodokli (dekl. 74.rinda)	3 996,05	3 207,30	-788,75	-19,7
Nodokļa atlaide ziedotājiem (85% no ziedojumu summām) (dekl. 76.rinda)	22 580,17	22 435,29	-144,88	-0,6
Nodokļa atlaide saskaņā ar likumu "Par nodokļu piemērošanu brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās" (dekl. 78.1.apakšrinda)	5 476,90	6 740,83	1 263,93	23,1
Nodokļa atlaide par atbalstāmo investīciju projekta ietvaros veiktajiem sākotnējiem ilgtermiņa ieguldījumiem (saskaņā ar likumu "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 17.2 pantu) (dekl. 75.rinda)	50,14	48,29	-1,85	-3,7
Nodokļa atlaide par atbalstāmo investīciju projekta ietvaros veiktajiem ieguldījumiem (saskaņā ar likumu "Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 17.1 pantu) (dekl. 80.rinda)	3 045,08	3 425,18	380,10	12,5
Nodokļa atlaide uzņēmumiem, kas veic lauksaimniecisko darbību (dekl. 81.rinda)	2 368,06	1 417,35	-950,71	-40,1
Nodokļa atlaide invalīdu biedrībām un citām medicīniska rakstura biedrībām 100% (dekl. 83.rinda)	51,43	33,94	-17,49	-34,0

Lielākās nodokļa atlaides (60,1 % no kopējām aprēķinātajām nodokļa atlaižu summām) ir ziedotājiem (85 %, kas ziedotas budžeta iestādēm, valsts

² Dati uz 10.09.2015.

kapitālsabiedrībām, kuras veic Kultūras ministrijas deleģētas valsts kultūras funkcijas u.c.). Savukārt pēc apjoma lielākais piemēroto atlaižu samazinājums ir uzņēmumiem, kas veic lauksaimniecisko darbību.

2.2. Iedzīvotāju ienākuma nodoklis

4.tabula

Paziņojumu par fiziskai personai izmaksātajām summām un fizisko personu – saimnieciskā darba veicēju iesniegto 2013. un 2014.gada ienākumu deklarāciju apkopojums, tūkst. EUR

Atvieglojumi		Aprēķinātā atvieglojumu summa		Izmaiņas (2014.g. - 2013.g.)	
		2013.gadā	2014.gadā	tūkst. EUR	%
Neapliekamais minimums*	pensionāriem	1 415 935,68	1 442 343,57	26 407,89	1,9
	pārējiem	523 712,23	587 047,09	63 334,86	12,1
Par apgādājamiem*		381 741,31	533 639,10	151 897,79	39,8
Par invaliditāti*		64 191,17	67 694,85	3 503,68	5,5
Politiski represētajām personām*		12 486,00	12 364,61	-121,39	-1,0
Nacionālās pretošanās kustības dalībniekiem*		49,74	46,20	-3,54	-7,1
Ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamie ienākumi no lauksaimnieciskās ražošanas (gada ienākumu deklarācijas D3 lapas 4.rinda)		17 122,94	14 767,00	-2 355,94	-13,8
Fizisko personu deklarētie attaisnotie izdevumi izglītības un specialitātes iegūšanai, kvalifikācijas paaugstināšanai un medicīnas un ārstnieciskajiem pakalpojumiem kopā (gada ienākumu deklarācijas D lapas 6., 7.rinda)		74 666,14	68 015,30	-6 650,84	-8,9
Ziedojumi un dāvinājumi (gada ienākumu deklarācijas D lapas 8.rinda)		1 179,13	1 101,98	-77,15	-6,5
Privātajos pensiju fondos izdarītās iemaksas un apdrošināšanas prēmiju maksājumi atbilstoši dzīvības apdrošināšanas līgumam (ar līdzekļu uzkrāšanu) (gada ienākumu deklarācijas D lapas 9.rinda)		61 689,99	64 559,75	2 869,76	4,7

* informācija no paziņojumiem par fiziskai personai izmaksātajām summām un no gada ienākumu deklarācijām par saimnieciskā darba veicējiem (dati uz 08.09.2015.)

2.3. Akcīzes nodoklis

2014.gadā akcīzes nodoklis diplomātiem un starptautiskajām organizācijām, kas atrodas Latvijas Republikā atmaksāts 106,43 tūkst. EUR apmērā, kas ir par 0,86 tūkst. EUR jeb 0,8 % mazāk nekā 2013.gadā.

3. VID administrētie valsts budžeta parādi 2014.gadā

VID administrēto kopbudžeta maksājumu parāds 2015.gada 1.janvārī ir 1 402,47 milj. EUR un, salīdzinot ar 2014.gada 1.janvāri, parāds ir samazinājies par 13,89 milj. EUR jeb 1,0 %.

Kopējā parādu struktūrā 2015.gada 1.janvārī lielākais īpatsvars ir pievienotās vērtības nodokļa parādiem – 53,9 % jeb 755,37 milj. EUR, salīdzinot ar 2014.gada 1.janvāri, tie samazinājušies par 19,28 milj. EUR jeb 2,5 %, kas ir izskaidrojams ar apturēto parādu un termiņa pagarinājumu samazināšanos.

**VID administrēto valsts budžeta maksājumu parāds
2015.gada 1.janvārī, salīdzinot ar 2014.gada 1.janvārī**

	Parāds 01.01.2014.	Parāds 01.01.2015.	Izmaiņas	
			milj. EUR	%
Parāda summa kopā, t.sk.:	1 416,35	1 402,47	-13,89	-1,0
-aktuālie parādi	921,75	972,04	50,29	5,5
-termiņa pagarinājumi	72,49	61,01	-11,48	-15,8
-apturētie parādi	422,12	369,41	-52,70	-12,5
Uzņēmumu ienākuma nodoklis, t.sk.:	102,07	113,74	11,67	11,4
-aktuālie parādi	66,93	77,15	10,23	15,3
-termiņa pagarinājumi	4,79	4,42	-0,37	-7,8
-apturētie parādi	30,35	32,17	1,82	6,0
Pievienotās vērtības nodoklis, t.sk.:	774,65	755,37	-19,28	-2,5
-aktuālie parādi	494,43	515,79	21,36	4,3
-termiņa pagarinājumi	39,53	35,42	-4,12	-10,4
-apturētie parādi	240,68	204,16	-36,52	-15,2
Akcīzes nodoklis, t.sk.:	28,28	19,10	-9,18	-32,5
-aktuālie parādi	12,01	13,50	1,49	12,4
-termiņa pagarinājumi	2,22	2,42	0,19	8,7
-apturētie parādi	14,04	3,18	-10,86	-77,4
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis, t.sk.:	311,72	315,36	3,64	1,2
-aktuālie parādi	225,48	236,41	10,93	4,8
-termiņa pagarinājumi	11,50	8,66	-2,83	-24,6
-apturētie parādi	74,75	70,29	-4,46	-6,0
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, t.sk.:	176,57	177,67	1,10	0,6
-aktuālie parādi	113,09	116,67	3,59	3,2
-termiņa pagarinājumi	13,69	9,70	-3,99	-29,1
-apturētie parādi	49,80	51,30	1,50	3,0

Lai pārvarētu finansiālas grūtības, nodokļu maksātāji var lūgt piešķirt nodokļu samaksas termiņa pagarinājumu (turpmāk – termiņa pagarinājumi). 2014.gadā piešķirti 8 997 termiņa pagarinājumi 4 540 nodokļu maksātājiem par kopējo summu 117,96 milj. EUR. Salīdzinot ar pagājušo gadu, samazinājies gan piešķirto termiņa pagarinājumu skaits par 34,2 %, gan piešķirtā summa par 24,64 milj. EUR jeb 17,3 %. Samazinājies arī nodokļu maksātāju skaits, kas saņēmuši termiņa pagarinājumus, par 2 354 nodokļu maksātājiem jeb 34,1 %.

Piešķirto termiņa pagarinājuma skaita samazinājums ir skaidrojams ar termiņa pagarinājumu piešķiršanas centralizāciju, kā rezultātā ir izstrādāta vienota kārtība termiņa pagarinājumu pieteikumu izskatīšanai, iesniegumu par termiņa pagarinājumu piešķiršanu samazinājumu, atteikto termiņa pagarinājumu pieprasījumu skaita pieaugumu, kā arī to, ka 2013.gadā 9,8 % no visiem piešķirtajiem termiņa pagarinājumiem bija nodokļu atbalsta pasākuma ietvaros piešķirtie termiņa pagarinājumi.